

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 312
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 15
Ημερομ. Κατάθεσης: 18/10/2024

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2024

Ερώτηση & ΑΚΕ

Προς

Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Θέμα: «Οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού για την ανταλλαγή ή αντιπαροχή δημόσιας γης σε μεγάλους επενδυτικούς ομίλους οδηγούν χιλιάδες Έλληνες αγρότες σε εξαφάνιση».

Στις 7 Σεπτεμβρίου, από το βήμα της 88^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης ο Πρωθυπουργός προέβη στην εξής εξαγγελία: «...το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο, όπως ξέρετε, έχει πολλές αδρανείς δημόσιες γαίες, και θα εγκαινιάσουμε ένα καινοτόμο σχέδιο ανταλλαγής και αντιπαροχής αυτών των αδρανών δημόσιων γαιών με επενδυτές που θα αναλάβουν να τις καλλιεργούν, κατασκευάζοντας - προσέξτε- θερμοκήπια πολύ μεγάλης κλίμακας.».

Οι ανακοινώσεις αυτές του Πρωθυπουργού εξειδικεύτηκαν σε διυπουργική συνέντευξη Τύπου που πραγματοποιήθηκε από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού, και τον Υφυπουργό παρά τω Πρωθυπουργώ και Κυβερνητικό Εκπρόσωπο. Για το σχέδιο ανταλλαγής και αντιπαροχής αδρανών δημόσιων γαιών, που ανήκουν στο ΥπΑΑΤ, τοποθετήθηκε αρμοδίως ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σύμφωνα με τον Υπουργό οι αδρανείς δημόσιες γαίες σήμερα πλησιάζουν τα 11 εκατ. στρέμματα (δάση, βοσκοτόπια, αγροί κ.α.). Σκοπός του εγχειρήματος είναι να δοθούν οι εκτάσεις αυτές για την πραγματοποίηση μεγάλης κλίμακας επενδύσεων, κυρίως μέσα από τη χωροθέτηση θερμοκηπιακών καλλιεργειών για την παραγωγή εξαγωγίμων αγροτοδιατροφικών προϊόντων υψηλής αξίας. Εντύπωση

προκαλεί το γεγονός ότι ο Υπουργός ανέφερε την ανάγκη να αλλάξουν οι χρήσεις γης στις εν λόγω εκτάσεις χωρίς μάλιστα να εξαιρέσει ρητά τις δασικές εκτάσεις. Τέλος, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης επισήμανε ότι προϋπόθεση για την υλοποίηση της πρωθυπουργικής εξαγγελίας είναι η τροποποίηση του Ν. 4061/2012 ώστε να εκσυγχρονιστεί το θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης ακινήτων του δημοσίου, να επιλυθούν ζητήματα που σχετίζονται με τις χρήσεις γης και εκκρεμή ιδιοκτησιακά ζητήματα και να διευκολυνθεί η μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων του δημοσίου σε ιδιώτες επενδυτές.

Είναι προφανές ότι το παραπάνω σχέδιο παρουσιάζει εξαιρετικές προκλήσεις και δημιουργεί μια σειρά από ερωτήματα τόσο για το φυσικό περιβάλλον στις περιοχές στις οποίες αναμένεται να πραγματοποιηθεί, όσο και για τις τοπικές κοινωνίες που στηρίζονται στην αγροτική παραγωγή, καθώς το σχέδιο περιγράφει έναν δραστικό μετασχηματισμό του μοντέλου αγροτικής παραγωγής στην κατεύθυνση της συγκεντροποίησης των αγροτικών γαιών προς όφελος μεγάλων ιδιωτικών κεφαλαίων. Ο παραπάνω σχεδιασμός εγείρει επιπλέον ανησυχίες με δεδομένη τη δεινή οικονομική θέση στην οποία έχουν περιέλθει πολλοί αγρότες σε πλήθος παραδοσιακών γεωργικών περιοχών όπως π.χ. στη Θεσσαλία τόσο εξαιτίας της πληθωριστικής κρίσης όσο και εξαιτίας των καταστροφικών φυσικών φαινομένων ως απότοκου της κλιματικής κρίσης. Επιπλέον, οι πρωθυπουργικές εξαγγελίες θέτουν ερωτηματικά και για τη στοχοθεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς, επιλέγοντας να δοθούν οι εκτάσεις αυτές σε μεγάλους ιδιώτες επενδυτές, αποκλείεται η επιλογή της παραχώρησής τους σε υφιστάμενους ή νέους αγρότες που με την κατάλληλη εκπαίδευση και την παροχή επαρκών χρηματοδοτικών κινήτρων θα μπορούσαν να εκσυγχρονίσουν την ελληνική αγροτική παραγωγή χωρίς να θιγεί ο κοινωνικός και οικονομικός ιστός της ελληνικής υπαίθρου.

Όλα τα παραπάνω λαμβάνουν χώρα σε μια πολύ κρίσιμη συγκυρία για την αγροτική παραγωγή και ειδικά για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Σύμφωνα με πολύ πρόσφατη μελέτη του ευρωπαϊκού γραφείου της Greenpeace (δημ. 3/10/2024) με θέμα «*Βιομηχανοποίηση ή κλείσιμο – Πώς οι αγρότες της ΕΕ πιέζονται να βιομηχανοποιηθούν για να παραμείνουν στο επάγγελμα*», οι αγρότες της ΕΕ πιέζονται

να βιομηχανοποιηθούν, εφαρμόζοντας τις πιο καταστροφικές γεωργικές πρακτικές, προκειμένου να παραμείνουν στο επάγγελμα και να μην σταματήσουν τις δραστηριότητές τους. Η μελέτη εντοπίζει την αδικία που επικρατεί στον αγροτικό τομέα και το χάσμα ανάμεσα στα αγροκτήματα μικρής κλίμακας που δίνουν αγώνα για να επιβιώσουν και στα αγροκτήματα βιομηχανικής κλίμακας που καρπώνονται το μεγαλύτερο μέρος των δημόσιων επιδοτήσεων και των κερδών που παράγονται από τον αγροτικό κλάδο. Ειδικά για την Ελλάδα αναφέρεται ότι η χώρα έχασε το 31% από τα αγροκτήματά της. Η μείωση αφορά αποκλειστικά τα αγροκτήματα μικρής κλίμακας, που έχουν συρρικνωθεί κατά 37%, παραμένουν ωστόσο η ραχοκοκαλιά της ελληνικής γεωργίας, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 88% των αγροκτημάτων της χώρας το 2021. Σε αντίθεση με οποιαδήποτε άλλη χώρα στην ανάλυση της Greenpeace, μεταξύ 2007 και 2021, τα μέσα καθαρά κέρδη ανά αγρόκτημα μειώθηκαν κατά 13%. Η μείωση κερδών στα μικρά αγροκτήματα είναι ακόμα πιο απότομη: τα αγροκτήματα μικρής κλίμακας το 2021 κέρδιζαν κατά μέσο όρο 29% λιγότερο σε σχέση με το 2007.

Επειδή τα πάρα πολλά και πολύ δύσκολα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας σήμερα δεν λύνονται ούτε με μεσοβέζικα μέτρα, όπως αυτά που ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, ούτε με αποικιοκρατικού χαρακτήρα σχεδιασμούς.

Επειδή η χώρα μας βρίσκεται σε ένα πολύ κρίσιμο σταυροδρόμι σχετικά και με τον πρωτογενή τομέα συνολικότερα.

Επειδή είναι αδήριτη η ανάγκη για ένα στρατηγικό εθνικό σχέδιο για την αγροτική πολιτική, το οποίο θα πρέπει να εστιάζει στην καινοτομία και σε νέα συλλογικά σχήματα, να διευκολύνει και να επιδοτεί τη συμμετοχή νέων αγροτών στον πρωτογενή τομέα.

Επειδή με τις πολιτικές που εφαρμόζει η κυβέρνηση της ΝΔ, οι οποίες δεν απαντούν στα πραγματικά προβλήματα τόσο σε επίπεδο υποδομών και καλλιεργειών όσο και σε επίπεδο ουσιαστικών ενισχύσεων, η ελληνική αγροτική παραγωγή δεν μπορεί να έχει μέλλον.

Επειδή αν δεν γίνουν όλες οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, δεν μπορούμε να μιλάμε για μέλλον της ελληνικής παραγωγής και του αγροτικού κόσμου στη χώρα μας.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Εξετάζετε το ενδεχόμενο αλλαγής του νομικού καθεστώτος που διέπει δασικές εκτάσεις ιδιοκτησίας του δημοσίου για την πραγματοποίηση των παραπάνω επενδύσεων;
- 2) Είναι συμβατές οι πρωθυπουργικές εξαγγελίες με τις πιέσεις που δέχεται η ύπαιθρος από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της ανομβρίας που αντιμετωπίζουν πλήθος παραδοσιακών αγροτικών περιοχών της χώρας;
- 3) Με ποιον τρόπο, με ποια κριτήρια και με ποια διαδικασία θα επιλεγούν οι υποψήφιοι επενδυτές για το παραπάνω εγχείρημα;
- 4) Με ποιον τρόπο σχεδιάζει η κυβέρνηση να χρηματοδοτηθούν οι μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες σε δημόσιες γαίες;
- 5) Ποιο θα είναι το νέο νομικό καθεστώς που θα διέπει τις υπό «ανταλλαγή» ή «αντιπαροχή» δημόσιες γαίες με δεδομένους τους υφιστάμενους συνταγματικούς περιορισμούς;
- 6) Γιατί η κυβέρνηση δεν επιλέγει την παραχώρηση των δημόσιων γαιών σε νέους και υφιστάμενους αγρότες;

Και, παρακαλούμε, όπως θέσετε υπόψη της Εθνικής Αντιπροσωπείας:

- 1) Αναλυτικό κατάλογο όλων των δημόσιων γαιών ιδιοκτησίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.
- 2) Αναλυτικό κατάλογο όλων των δημόσιων γαιών ιδιοκτησίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης που επί της παρούσης η κυβέρνηση σχεδιάζει να διαθέσει μέσα από το πρόγραμμα «αντιπαροχής» και «ανταλλαγής» σε ιδιώτες επενδυτές.

Οι υπογράφωντες βουλευτές

Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ